

DEPARTEMENT

ONDERWIJS & VORMING

Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht
wetenschappelijk onderzoek (OBPWO)
themazetting 2023 – ronde 2

Situering

Dit document bevat 2 thema's met kennisvragen ter ondersteuning van de beleidsontwikkeling, van de implementatie van beleidsmaatregelen door het onderwijsveld en ter versterking van de handelingsbekwaamheid van leraren(teams).

In deze thema's worden de kennisvragen, verwachte resultaten en mogelijke gebruikers van de onderzoeksresultaten weergegeven. Hoewel de aanleiding voor een thema praktijk- of beleidsgericht kan zijn, verwachten we bij alle thema's aanbevelingen voor praktijk én beleid op basis van de resultaten. We verwachten dat in elk onderzoek gewerkt wordt met een onderbouwd theoretisch kader en methodologie.

In de omschrijving van het thema wordt eveneens de looptijd van het onderzoek en de raming van het benodigde budget weergegeven.

De nota start met de toelichting van de procedure.

Procedure

De twee thema's betreffen een subsidie in het kader van het Onderwijskundig beleids- en praktijkgericht onderzoek 2023. Meer informatie over dit programma vindt u hier: [OBPWO](#)

Zowel Vlaamse universiteiten als hogescholen kunnen optreden als coördinator van onderzoeksvoorstellen.

Dien uw onderzoeksvoorstellen ten laatste in op 2 oktober 2023 om 12.00 uur. Stuur een mail met de vereiste documenten naar katrijn.ballet@ond.vlaanderen.be, met sbo.secretariaat@ond.vlaanderen.be in cc.

De indiener krijgt een ontvangstbevestiging.

Om ontvankelijk te zijn,

- moeten de voorstellen volledig en nauwkeurig uitgeschreven zijn volgens de vormelijke en inhoudelijke vereisten, zoals vermeld in het elektronisch aanvraagformulier, de aanvullende financiële richtlijnen en in de themazetting. Alle rubrieken dienen nauwkeurig ingevuld te zijn.
- dient het aanvraagformulier digitaal getekend te worden door
 - de promotor-coördinator en de promotoren,
 - de rectoren en de algemeen directeurs van de instellingen die bij het project betrokken zijn.

Onderzoeksvoorstellen die hieraan niet voldoen of niet binnen de gestelde termijn ingediend zijn, worden uitgesloten van de verdere procedure.

Elk ontvankelijk verklaard project wordt, zoals in het Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 1994 vermeld, op de volgende criteria beoordeeld:

- De kwaliteit:
 - de wetenschappelijke kwaliteit, onder andere:
 - een adequaat theoretisch kader;
 - een adequate methodologie om de onderzoeksvragen te beantwoorden.
 - de relevantie en bruikbaarheid voor het beleid en de onderwijspraktijk;
 - de kwaliteit van de valorisatievoorstellen;
 - de kwaliteit en haalbaarheid van deplanning.
- De expertise van de indieners:
 - ervaring en expertise in soortgelijke wetenschappelijke onderzoeken;
 - vertrouwdheid met de vereiste theoretische en methodologische kaders;
 - vertrouwdheid met het Vlaamse onderwijslandschap;
 - ervaring met management- en organisatietaken met dergelijke projecten, bestaande uit onder andere:
 - het opzetten van gelijkaardige onderzoeksprojecten;
 - het betrekken van voor het onderzoek relevante stakeholders en experts;
 - het opzetten van effectieve governance-structuren om de in het opzet bepaalde resultaten tijdig en kwaliteitsvol te realiseren.
- De prijs.

De gunningscriteria worden in het aanvraagformulier gespecificeerd.

De onderzoeksvoorstellen worden beoordeeld door een commissie, samengesteld door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming,

Op basis van de beoordeling bepaalt de minister de algemene rangschikking van de ingediende onderzoeksvoorstellen en stelt het project vast die voor de subsidiëring in aanmerking komen. De minister kan alleen een project kiezen dat minstens 75% behaalt op het totaal van de criteria. De minister van Onderwijs keurt het geselecteerde project goed.

De modaliteiten voor de subsidie en uitvoering van de geselecteerde voorstellen worden conform vermeld Besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 1994 vastgelegd in een standaard overeenkomst gesloten tussen de Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs en de betrokken rector(en)/algemeen directeur(s) en promotor(en). In de overeenkomst worden de concrete modaliteiten voor onder andere de uitbetaling, de controlemechanismen op basis van de looptijd, het gebruiksrecht en de onderzoeksstappen bepaald. Onderstaande bepalingen worden hierin onder meer opgenomen:

- De instelling(en) en de promotor(en) aanvaarden de controle op de aanwending van de subsidie.
- Er wordt een gedetailleerde projectbegroting verwacht. Ook een toelichting van de kosten is vereist. Enkele aandachtspunten:
 - o Overhead kan worden aangerekend op personeels- en werkingskosten, maar niet op kosten voor onderaanneming. Conform de richtlijnen van de Inspectie van Financiën wordt er maximaal 10% overhead toegestaan.
 - o De personeelskosten omvatten de geïndexeerde brutolonen, de sociale werkgeversbijdragen, de wettelijke verzekeringen en elke andere wettelijke vergoeding of toelage bij de wedde.
 - o Het is niet mogelijk om vergoed te worden voor het promoterschap van een project.
- De instelling(en) en de promotor(en) verklaren dat het onderzoeksproject op geen enkele wijze door een andere, externe financieringsbron wordt betoelaagd.
- Het onderzoeksrapport wordt binnen de drie maanden na de oplevering van het definitieve eindrapport vrijgegeven. De communicatie over dit onderzoek gebeurt na vrijgave van het onderzoek door de minister. De minister van Onderwijs heeft de mogelijkheid om het eindrapport - in uitzonderlijke omstandigheden en gedurende een redelijke termijn - nog niet vrij te geven. Ook kan de minister van Onderwijs beslissen dat de onderzoeksresultaten niet in naam van de Vlaamse overheid worden bekendgemaakt.
- De overheid beschikt zonder enige kennisgeving of formaliteit over het niet-exclusief gebruiksrecht van alle producten vanaf het ogenblik waarop de overeenkomst gesloten wordt zonder beperkingen in de tijd of in geografische draagwijdte.
- De overheid kan de onderzoeksgegevens raadplegen, met de nodige restricties waar vereist conform de AVG-wetgeving.
- De instellingen zijn verwerkingsverantwoordelijke voor de eventuele verwerking van persoonsgegevens.
- Als de subsidies niet gebruikt worden of de aanwending niet of verkeerd verantwoord wordt, dan moeten de bedragen worden terugbetaald aan de overheid.
- Het onderzoek wordt gevolgd en zo nodig bijgestuurd door een hiervoor door de secretaris-generaal van het departement Onderwijs en Vorming samengestelde stuurgroep.

Informatiesessie

Op 22 augustus 2023 wordt er om 10.00 uur een informatiesessie georganiseerd over de procedure en de thema's. Lees meer op <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderzoek/oproepen-voor-onderzoeksvoorstellen>

- Schrijf u in voor 21 augustus om 10 uur via mail naar katrijn.ballet@ond.vlaanderen.be.

- Het verslag van de informatiesessie wordt nadien gepubliceerd op <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderzoek/oproepen-voor-onderzoeksvorstellen>
- Deelname aan de informatiesessie is geen voorwaarde voor het indienen van voorstellen.

Meer informatie

Alle informatie en de nodige documenten vindt u <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderzoek/oproepen-voor-onderzoeksvorstellen>

Hieronder vindt u de lijst met de voorgestelde thema's:

Onderwerp	BBT	Verwachte output	Looptijd	Raming budget
Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 9 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 9	OD 3.1 Een pragmatisch en realistisch leersteundecreet invoeren	Wetenschappelijk rapport Beleidsaanbevelingen Onderbouwde en duurzame valorisatie-initiatieven voor relevante actoren	24 maanden	300.000 euro
Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 2 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 2	OD 3.1 Een pragmatisch en realistisch leersteundecreet invoeren	Wetenschappelijk rapport Beleidsaanbevelingen Onderbouwde en duurzame valorisatie-initiatieven voor relevante actoren	24 maanden	300.000 euro

THEMA A Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 9 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 9

Aanleiding

Autismespectrumstoornis (ASS) is een breed begrip dat zich op verschillende manieren kan uiten. Daardoor is een diagnose niet altijd makkelijk te maken. Recente prevalentiestudies en systematische reviews komen op minstens 1% van de bevolking. Afhankelijk van het gehanteerde diagnostische instrument liggen de cijfers hoger of lager. Volgens een recente systematische review van Zeidan en collega's (2022) schommelt de mediaan van het aandeel mensen met ASS in combinatie met een verstandelijke beperking in de in het laatste decennium gepubliceerde studies rond 33%.¹

Voor leerlingen met een autismespectrumstoornis, maar zonder verstandelijke beperking wordt sinds september 2015 type 9 georganiseerd in het buitengewoon kleuter- en lager onderwijs en in het buitengewoon secundair onderwijs (opleidingsvormen 1, 2, 3 en 4). Sommige leerlingen hebben nood aan doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context, gedurende een periode die nodig is. Scholen voor gewoon onderwijs met leerlingen met een oriëntering naar type 9 (leerlingen met een gemotiveerd verslag of verslag) ontvangen tot 31 augustus 2023 ondersteuning in het kader van het ondersteuningsmodel en vanaf 1 september 2023 leersteun in het kader van het nieuwe decreet over leersteun (5 mei 2023).² Tevens wordt er in het decreet over leersteun van scholen gewoon en buitengewoon onderwijs verwacht dat ze nauwer samenwerken voor het aanbieden van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Sinds 2015 is er een duidelijke toename zowel inzake programmaties van het aanbod als inschrijvingen van leerlingen in het buitengewoon onderwijs.³ Het aantal leerlingen met een oriëntering type 9 (via een gemotiveerd verslag of verslag) in het gewoon onderwijs neemt over de jaren heen sterk toe.⁴ Ondanks de stijgende programmaties zijn er ook wachtlijsten in het buitengewoon basis- en secundair onderwijs.

¹ Zeidan, J, et al. (2022). 'Global prevalence of autism: A systematic review update' *Autism Research*, Vol.15, Issue5, Pages 778-790. <https://doi.org/10.1002/aur.2696> (geraadpleegd op 13 juni 2023)

² Meer informatie over de ondersteuningsmogelijkheden:

- Ondersteuningsmodel (tot en met 31 augustus 2023): <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-administraties-en-besturen/onderwijsinhoud-en-leerlingenbegeleiding/secundair-onderwijs/zorgbeleid-leerlingenbegeleiding-en-clb/leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften/ondersteuningsmodel-voor-leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften>;
- Decreet over leersteun (vanaf 1 augustus 2023): <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/directies-administraties-en-besturen/onderwijsinhoud-en-leerlingenbegeleiding/basisonderwijs/zorgbeleid-leerlingenbegeleiding-en-clb/leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften/naar-een-decreet-leersteun-voor-leerlingen-met-specifieke-onderwijsbehoeften>.

³ In buitengewoon basisonderwijs is er voor type 9 een stijging van 1862 leerlingen in 2015 naar 6740 leerlingen in 2021. In het buitengewoon secundair onderwijs zien we in dezelfde periode een stijging van 1093 naar 7089 leerlingen waarvan 55% in OV4 en 24% in OV3.

Het aantal vestigingsplaatsen waar type 9 aangeboden wordt, stijgt in het buitengewoon basisonderwijs van 114 naar 131. Het aantal vestigingsplaatsen stijgt in het buitengewoon secundair van 93 naar 150.

⁴ Het aantal leerlingen met een verslag of gemotiveerd verslag Type 9 in gewoon basisonderwijs stijgt van 3591 in 2017 naar 7204 leerlingen in 2021. Voor het gewoon secundair onderwijs is dit respectievelijk een stijging van 4070 naar 8912 leerlingen.

Met dit onderzoek willen we wetenschappelijk gefundeerde inzichten verwerven in **verklarende mechanismen** die ten grondslag liggen aan de toename van het aantal leerlingen met een oriëntering naar type 9, maar ook in **de wijze waarop de groeikansen van deze leerlingen ondersteund kunnen worden door een onderwijsaanbod op maat in zowel gewoon als buitengewoon onderwijs, mogelijks binnen een continuüm van onderwijscontexten op maat**. Dit sluit aan bij het advies van de commissie Beter Onderwijs om aandacht te besteden aan kansrijk inclusief onderwijs in het belang van de groeikansen van elke leerling. Het sluit ook aan bij het uitgangspunt in het decreet over leersteun dat elk kind met specifieke onderwijsbehoeften recht heeft op kwaliteitsvol inclusief onderwijs als het kan en kwaliteitsvol buitengewoon onderwijs als het nodig is. Het onderzoek moet cruciale elementen aanreiken voor de geleidelijke evolutie naar en toekomstige realisatie van inclusief onderwijs zoals bepaald in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Deze oproep is complementair aan het lopend [OBPWO22.01 onderzoek naar samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs](#). Het is ook complementair aan de oproep over 'Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 2 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 2' in de OBPWO themazetting 2023. Momenteel loopt ook een [onderzoek naar onderwijs aan leerlingen met ernstig meervoudige beperkingen](#) (einddatum hiervan is 31 december 2023). Inzichten uit dit onderzoek kunnen ook meegenomen worden na vrijgave van het onderzoek. Ook het Rekenhof zal een onderzoek naar het buitengewoon onderwijs doen. Afstemming en aansluiting bij opgebouwde inzichten wordt verwacht.

In het kader van het decreet leersteun wordt voorzien in opvolging en monitoring van onder meer de toeleiding naar leersteun. Afstemming met deze activiteiten zal wenselijk zijn, onder meer met het oog op minimale belasting van het onderwijsveld.

Kennisvragen

Met dit onderzoek willen we de volgende kennisvragen beantwoord zien:

1. Wat is de **omvang** van de groep leerlingen met oriëntering naar type 9? Hoe evolueert dit overheen de jaren en hoe verhouden de beschikbare gegevens in de onderwijscontext zich tot de beschikbare gegevens over de prevalentie van ASS in de maatschappij? Hierbij dient rekening gehouden te worden met het gegeven dat type 9 bedoeld is voor leerlingen met ASS die niet voldoen aan de criteria voor type 2.
2. Wat is het **profiel van de leerlingen met oriëntering naar type 9** naargelang hun onderwijstraject? Wat zijn **kritische momenten in de leerloopbaan** waarop er trajectveranderingen plaatsvinden? Welke patronen kunnen hierin onderscheiden worden?
3. **Welke patronen van toeleiding kunnen worden onderkend? Wat zijn praktijken van toeleiding en welke overwegingen worden hierbij gemaakt? Welke onderliggende mechanismen verklaren de toename in de oriëntering naar type 9 en waargenomen patronen?**
 - a. In de analyse dient aandacht besteed te worden aan mechanismen op macro-, meso- en micro-niveau en de mogelijke wisselwerking ertussen. Het betreft zowel mechanismen op niveau van het onderwijssysteem, als op niveau van de school, het CLB, de thuiscontext en de leerling. De wisselwerking tussen deze mechanismen dient te worden onderzocht.

- b. Er moet in de analyse een onderscheid gemaakt worden tussen het toekennen van een verslag en een gemotiveerd verslag (in de toekomst IAC-verslag, OV4-verslag en GC-verslag). Ook verschillen naargelang onderwijsniveau (kleuter-, lager, secundair onderwijs) dienen in kaart te worden gebracht. Er wordt immers vastgesteld dat er vooral in het kleuteronderwijs een sterke toename is.
4. Welke onderbouwde schoolconcepten en leeromgevingen kunnen **kwaliteitsvol onderwijs op maat bieden voor leerlingen met een oriëntering naar type 9, rekening houdend met de diverse onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en de evolutie naar meer inclusief onderwijs**? Wat zijn cruciale overwegingen die hierin moeten meegenomen worden? Wat zijn voor- en nadelen en cruciale randvoorwaarden hiervan (ondersteuningsmogelijkheden in gewoon onderwijs, financiering en organisatie van het aanbod van onderwijs en ondersteuning, rol van de verschillende actoren die samenwerken in onderwijs op maat voor leerlingen met een oriëntering type 9, samenwerkingsverbanden gewoon-buitengewoon onderwijs, ligging van scholen gewoon en buitengewoon onderwijs,...)?

Om de kennisvragen te beantwoorden kan onder meer gebruik gemaakt worden van de administratieve data van onderwijs. Hiervoor dienen de nodige regelingen getroffen te worden met het oog op de GDPR-richtlijnen. Bijkomende dataverzameling zal nodig zijn om de gevraagde, theoretisch onderbouwde, verklarende analyses te kunnen maken. We verwachten geen louter beschrijvend onderzoek, maar een onderzoek dat inzicht geeft in de werking en mechanismen die aan de waargenomen patronen ten grondslag liggen. Een state of the art theoretische onderbouwing is daarbij onontbeerlijk.

Verwachte resultaten

We verwachten een wetenschappelijk rapport dat antwoord biedt op de kennisvragen. Dit onderzoek moet inzicht geven in de onderliggende mechanismen die spelen bij de oriëntering van leerlingen naar type 9. Het onderzoek moet daarnaast ook leiden tot onderbouwde adviezen voor de ontwikkeling van contexten voor kwaliteitsvol onderwijs op maat voor alle leerlingen met oriëntering naar type 9.

Er worden valorisatie-initiatieven ten aanzien van relevante actoren verwacht, onder meer beleidsmakers, scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs, CLB's, leersteuncentra,...

Looptijd

Dit onderzoek kent een looptijd van maximaal 24 maanden. Er worden tussentijdse rapporten verwacht.

Beschikbaar budget

Voor dit onderzoek wordt een bedrag van maximaal 300.000 euro voorzien.

Thema B Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 2 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 2

Aanleiding

De beleidsnota Onderwijs formuleert de ambitie om voor elk kind een juiste plaats in ons onderwijs te vinden en te voorzien van de nodige begeleiding. De commissie Beter Onderwijs stelt in haar [rapport](#) dat elke leerling recht heeft op kwaliteitsvol onderwijs binnen een rustige, veilige en stimulerende leeromgeving. In het decreet leersteun (5 mei 2023) wordt gesteld dat sommige leerlingen nood hebben aan doorgedreven ondersteuning in een aangepaste context, gedurende een periode die nodig is en wordt van scholen gewoon en buitengewoon onderwijs verwacht dat ze nauwer samenwerken voor onderwijs op maat van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Om aan de noden van deze leerlingen tegemoet te komen, moet er vanzelfsprekend voldoende aanbod zijn. Het kan hierbij zowel gaan om aanbod in buitengewoon onderwijs als om aanbod in het gewoon onderwijs.

Niet alle leerlingen die hier nood aan hebben, vinden een plaats in een voor hen geschikte school- en leeromgeving. Samenwerkingen tussen gewoon en buitengewoon onderwijs zijn nog niet sterk uitgebouwd in Vlaanderen. En in het buitengewoon onderwijs doet zich, in bepaalde regio's en voor bepaalde types en opleidingsvormen, een capaciteitsprobleem voor. Tussen het schooljaar 2017-2018 en 2021-2022 is het aantal kleuters in buitengewoon onderwijs type 2 gestegen van 974 naar 1.253 en het aantal lagereschoolkinderen van 3.604 naar 4.246. In het buitengewoon secundair onderwijs is de groep leerlingen in type 2 stabiel gebleven (in schooljaar 2021-2022 is het 5.518). Het aantal gemotiveerde verslagen voor type 2 in het basisonderwijs is toegenomen van 18 in 2018 naar 466 in 2022, in het secundair onderwijs van 1 naar 12. Het aantal verslagen type 2 in het gewoon basisonderwijs is toegenomen van 258 in 2018 tot 713 in 2022, in het gewoon secundair onderwijs is het stabiel gebleven (63 in 2022).

Met dit onderzoek willen we wetenschappelijk gefundeerde inzichten verwerven in **verklarende mechanismen** die ten grondslag liggen aan de toename van het aantal leerlingen met oriëntering type 2 in het gewoon en buitengewoon onderwijs, maar ook in **de wijze waarop de groeikansen van deze leerlingen ondersteund kunnen worden door een onderwijsaanbod op maat in zowel gewoon als buitengewoon onderwijs, mogelijks binnen een continuüm van onderwijscontexten op maat**. Dit sluit aan bij het advies van de [commissie Beter Onderwijs](#) om aandacht te besteden aan kansrijk inclusief onderwijs in het belang van de groeikansen van elke leerling. Het sluit ook aan bij het uitgangspunt in het decreet over leersteun dat elk kind met specifieke noden recht heeft op kwaliteitsvol inclusief onderwijs als het kan en kwaliteitsvol buitengewoon onderwijs als het nodig is. Het onderzoek moet cruciale elementen aanreiken voor de geleidelijke evolutie naar en de toekomstige realisatie van inclusief onderwijs zoals bepaald in het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap.

Deze oproep is complementair aan het lopend [OBPWO22.01 onderzoek naar samenwerking tussen gewoon en buitengewoon onderwijs](#). Het is ook complementair aan de oproep over 'Analyse van mechanismen voor de toeleiding naar type 9 en de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs op maat van leerlingen met oriëntering naar type 9' in de OBPWO themazetting 2023. Momenteel loopt een [onderzoek naar onderwijs aan leerlingen met ernstig meervoudige beperkingen](#) (einddatum hiervan is 31 december 2023). Inzichten uit dit onderzoek kunnen ook meegenomen worden na vrijgave van de resultaten. Ook het Rekenhof zal een onderzoek naar het buitengewoon onderwijs doen. Afstemming en aansluiting bij opgebouwde inzichten wordt verwacht.

In het kader van het decreet leersteun wordt voorzien in opvolging en monitoring van onder meer de toeleiding naar leersteun. Afstemming met deze activiteiten zal wenselijk zijn, onder meer met het oog op minimale belasting van het onderwijsveld.

Kennisvragen

Met dit onderzoek willen we de volgende kennisvragen beantwoord zien:

1. Wat is de **omvang** van de groep leerlingen met een oriëntering type 2 in gewoon en buitengewoon onderwijs? Hoe evolueert dit overheen de jaren? Wat zijn bredere maatschappelijke verklaringen voor de stijgende tendens naar type 2?
2. Wat is het **profiel van de leerlingen met oriëntering naar type 2** naargelang hun onderwijstraject? Wat zijn **kritische momenten in de leerloopbaan** waarop er trajectveranderingen plaatsvinden? Welke patronen kunnen hierin onderscheiden worden?
3. **Welke patronen van toeleiding kunnen worden onderkend? Wat zijn praktijken van toeleiding en welke overwegingen worden hierbij gemaakt? Welke onderliggende mechanismen verklaren de toename in de oriëntering naar type 2 en mogelijke waargenomen patronen?**
 - a. In de analyse dient aandacht besteed te worden aan mechanismen die de toeleidingspraktijken bepalen op macro-, meso- en micro-niveau en de mogelijke wisselwerking ertussen. Het betreft zowel mechanismen die spelen op niveau van het onderwijssysteem, als op niveau van de school, het clb, de thuiscontext en de leerling. De wisselwerking tussen deze mechanismen dient te worden onderzocht.
 - b. Er moet in de analyse een onderscheid gemaakt worden tussen het toekennen van een verslag en een gemotiveerd verslag. Ook verschillen naargelang onderwijsniveau (kleuter, lager, secundair onderwijs) dienen in kaart gebracht. Er wordt immers vastgesteld dat er vooral in het kleuteronderwijs een sterke toename is.
4. Wat is de omvang van de **groep leerlingen met oriëntering type 2 in de doelgroep 18+ en 21+ in het gewoon en buitengewoon onderwijs**? Wat zijn de belemmerende factoren voor deze leerlingen om uit te stromen uit het onderwijs? Hoe kunnen deze leerlingen ondersteund worden om uit het onderwijs te stromen?
5. Wat zijn cruciale elementen voor **kwaliteitsvol onderwijs op maat voor leerlingen met een oriëntering naar type 2, rekening houdend met de diverse onderwijs- en ondersteuningsbehoeften en de evolutie naar meer inclusief onderwijs**?
Wat zijn cruciale overwegingen die moeten meegenomen worden bij de ontwikkeling van contexten voor kwaliteitsvol onderwijs op maat voor leerlingen met een oriëntering naar type 2, rekening houdend met een continuüm van zorgnoden en onderwijsdoelen en de evolutie richting meer inclusief onderwijs. Wat zijn voor- en nadelen en cruciale randvoorwaarden hiervan (ondersteuningsmogelijkheden in gewoon onderwijs, financiering en organisatie van het aanbod van onderwijs en ondersteuning, rol van de verschillende actoren die samenwerken in onderwijs op maat voor leerlingen met een oriëntering type 2, samenwerkingsverbanden gewoon-

buitengewoon onderwijs, ligging van scholen gewoon en buitengewoon onderwijs,...)?
Hierbij dient ook aandacht te zijn voor de groep 18+ en 21+.

Om de kennisvragen te beantwoorden kan onder meer gebruik gemaakt worden van de administratieve data van onderwijs. Hiervoor dienen de nodige regelingen getroffen te worden met het oog op de GDPR-richtlijnen. Bijkomende dataverzameling zal nodig zijn om de gevraagde, theoretisch onderbouwde, verklarende analyses te kunnen maken. We verwachten geen louter beschrijvend onderzoek, maar een onderzoek dat inzicht geeft in de werking en mechanismen die aan de waargenomen patronen ten grondslag liggen. Een state of the art theoretische onderbouwing is daarbij onontbeerlijk.

Verwachte resultaten

We verwachten een wetenschappelijk rapport dat antwoord biedt op de kennisvragen. Dit onderzoek moet inzicht geven in de onderliggende mechanismen die spelen bij de oriëntering van leerlingen naar type 2. We verwachten niet enkel beschrijvende analyses maar ook analyses vanuit een fundamenteel theoretisch kader. Het onderzoek moet daarnaast ook leiden tot onderbouwde adviezen voor de ontwikkeling van contexten voor kwaliteitsvol onderwijs op maat voor alle leerlingen met een verslag type 2.

Er worden valorisatie-initiatieven ten aanzien van relevante actoren verwacht, onder meer beleidsmakers, scholen voor gewoon en buitengewoon onderwijs, CLB's, leersteuncentra,...

Looptijd

Dit onderzoek kent een looptijd van maximaal 24 maanden. Er worden tussentijdse rapporten verwacht.

Beschikbaar budget

Voor dit onderzoek wordt een bedrag van maximaal 300.000 euro voorzien.